

Innlandet
fylkeskommune

Klimavennlig stedsutvikling i hyttekommuner i Innlandet

Nettverkssamling for regional og kommunal planlegging

1. desember 2022

Kari Klynderud Sundfør

Innlandet – eventyrlige muligheter

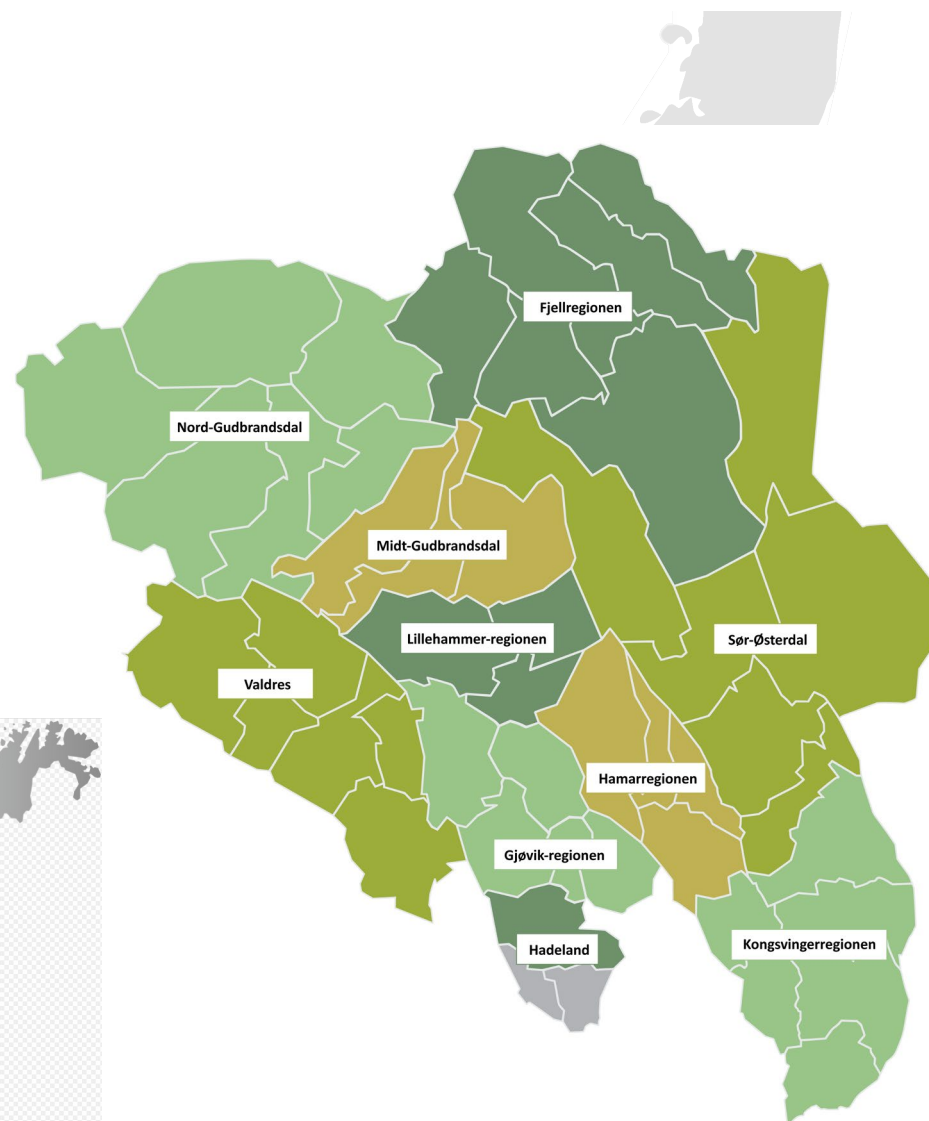
«Et fylke med sterke røtter og store drømmer, med en ledende posisjon innen teknologi, industri, landbruk og reiseliv»

Innlandet fylke på 1-2-3

- 52 072 km²
- 371 905 innbyggere
- 46 kommuner og 10 regioner
- 12 byer – en av tre innbyggerne er bosatt i de 4 største byene
- 11 nasjonalparker
- 90.000 fritidsboliger

Figur fra Wikipedia

Fritidsboliger i Innlandet

- Innlandet er Norges største hyttefylke, med om lag 90 000 fritidsboliger.
- Innlandet har om lag 20 prosent av all bygningsmasse i Norge registrert til fritidsformål.
- 2 av 3 hytter i Innlandet ligger over 600 meter over havet.
- Innlandet er det fylket i landet som har mest areal knyttet til fritidsboliger (92,13 kvadratkilometer i 2022)
- Det har vært en vekst på 10% i arealbruk i Innlandet fra 2011 til i dag
- De siste 10 årene har energibruken knyttet til hytter og fritidshus steget med nesten 200 GWh, som tilsvarer en stigning på 58 %
- Flere av hyttekommunene opplever utfordringer knyttet til kapasitet og utgifter for tilbud som må dekke også deltidsinnbyggerne (som legevakt, pleie- og omsorgstjenester, beredskap og infrastruktur (vei, bredbånd, vann- og avløp mm.)

Nettoforbruk av elektrisk kraft

Innholdsfortegnelse

År

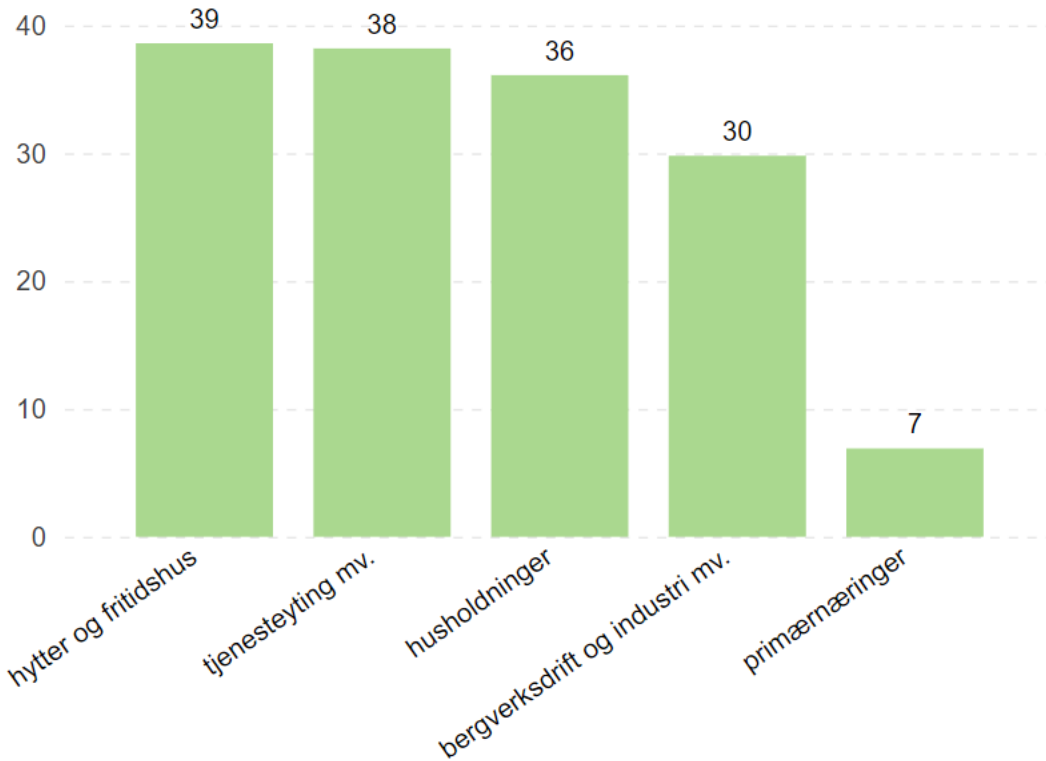
2021

Kommune

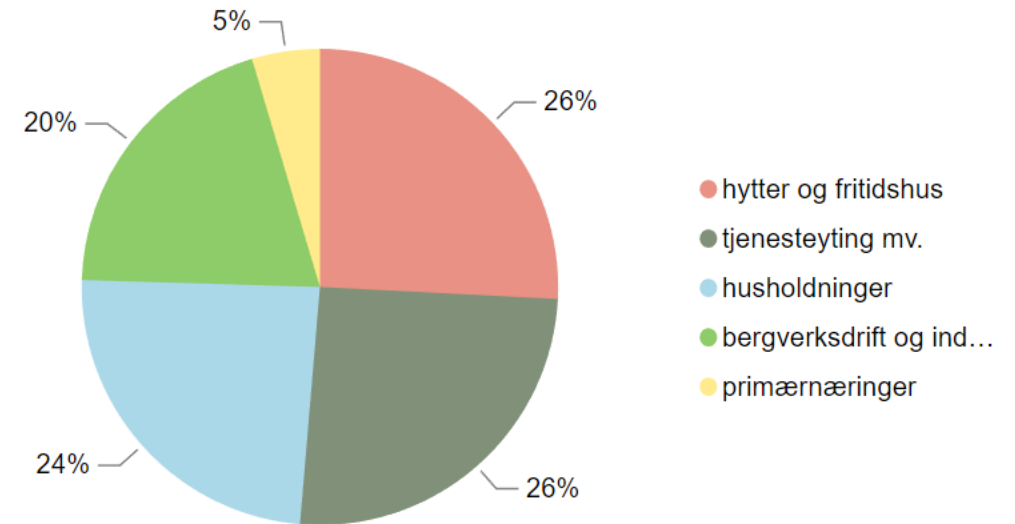
Midt-Gudbrandsdal (Region) ...

Forbruk målt i GWh

Nettoforbruk av elektrisk kraft i Ringebru i 2021

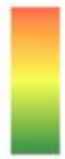
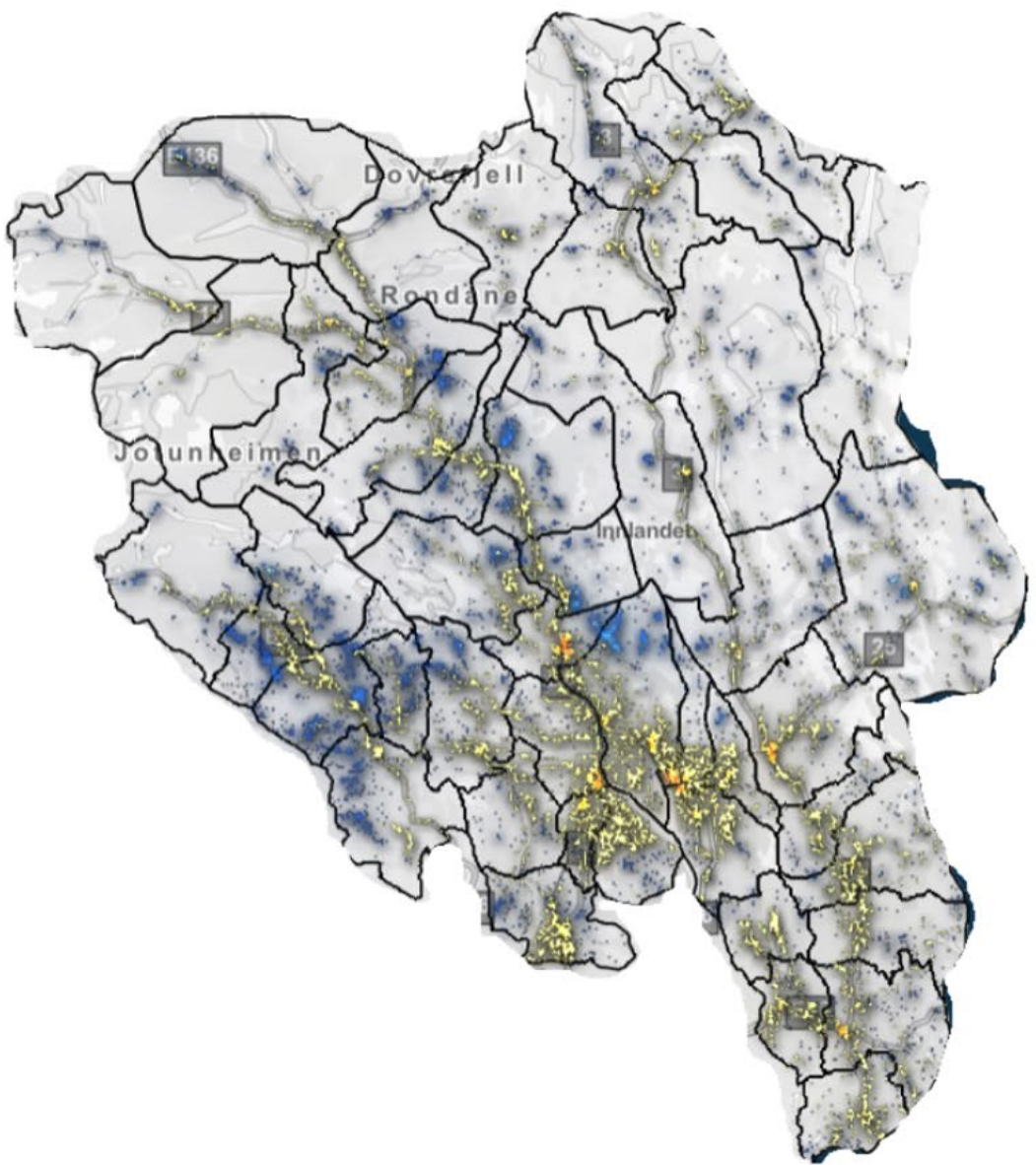

Nettoforbruk av elektrisk kraft i Ringebru i 2021 - andel av total forbruk

Kilde: Statistisk sentralbyrå tabell 10314

Boligtetthet

Fritidsboligtetthet

Kilde: Norsk Eiendomsmatrikkel desember 2021. Bestilt fra Kartverket

Hvor stor andel av befolkningen kunne deltidsinnbyggerne utgjort om de ble regnet inn?

(OBS! Kun ment som en interessant øvelse. Estimatenes er for grove og unøyaktige til å brukes aktivt)

	Folketall	Antall hytter	Brukstall	Folketall + brukstall	Deltidsinnbyggerne som andel av ny total
Trysil	6603	6926	2846	9449	30 %
Ringebu	4385	4369	1795	6180	29 %
Øyer	5082	3542	1456	6538	22 %
Øystre Slidre	3252	3605	1482	4734	31 %
Innlandet	371253	87718	36048*	(407301**)	(9 %**)

*Beregnet ut fra en antagelse om 50 bruksdøgn, og 3 personer per hytte.

Kronikk

Hyttekulturen – en ressurs for distriktene

Ansvarlig politikk handler om helhet – ikke smale sektorinteresser. Noe av det mest konflikt drivende i politikken er silotenking og når den ene sektorinteressen smalt fremheves foran den andre.

Bra for distriktene: Hytter, som her i Sigdal, Buskerud, bidrar positivt til distriktene, skriver innse

MENINGER

Nordmenns hyttedrøm er naturens mareritt

Hytter er en av de viktigste årsakene til tap av natur og biologisk mangfold i vårt land.

f t

En smal debatt om «ødelagt natur versus raske penger»!

Aktuelt

HANNE ALSTRUP

VELURE,
Lesja, gruppeleder for Høyre i fylkestinget

NORSK HYTTELIV har i mange tiår gått under den politiske radaren. Med pandemien har debatten rundt fenomenet økt men dessverre ofte med et smalt og ensidig perspektiv på nedbygging av natur versus raske penger. Verdiskapingen som hyttefenomenet gir i Distrikts-Norge fortjener en mye bredere definisjon. De immaterielle verdiene som hytteutbyggingen og deres eiere tilfører oss i distriktene er udiskutable og man bør stille seg spørsmålet: Hvordan hadde Norge sett ut uten hyttefenomenet?

«**HYTTEFORBUDET**» i forbindelse med pandemien, synliggjorde hvordan nordmenn faktisk lever sine liv, og restriksjoner på utenlandsreiser har gitt økt utbygging og bruk av hytterne. Forskerne har lenge snakket om hytteeierne som deltidsinnbyggere og med økt bruk av hytta også som arbeidsplass, er deltidsbolig et mer korrekt begrep enn fritidsbolig. Man bruker begreper som flerhushjemtilværelsen og rekreasjonsmessig byspredning.

SENTRALISERING ER en global megatrend, og deltidsbolie-

UTVIKLING: - Å veilede er noe annet enn å innføre statlige planretningslinjer slik noen har vært foreslått, skriver Hanne A. Velure.

eller i bil mange ganger årlig, ville det belastet CO2-regnskapet negativt.

UTBYGGING KREVER areal, men vi må være edruelige omkring fakta og ikke stemple hyttebygging som ren nedbygging av natur. Av Norges fastland er 1,7% dekket av menneskeskapt infrastruktur. Fotavtrykket fra alle Norges hytter dekker 0,14%. Er det rett å kalle dette nedbygging? Samfunnsforsker, Tor Arnesen, fra HINN sier det klart: «Man skal se fanden på flat mark for å mene at fritidsbyggingene per i dag eller fram mot

gen. Denne veilederen er under revisjon og en oppdatert veileder forventes å komme kommunene i hende snarest.

Å VEILEDE er noe annet enn å innføre statlige planretningslinjer slik noen har vært foreslått. Det vil være en fallitterklæring for lokaldemokratiet og lokalpolitikeres legitimitet, dersom man til stadighet pålegger kommunene statlige direktiver. Mange distriktskommuner i Innlands-Norge har allerede store arealer båndlagt til vern etter naturmangfoldloven, i tillegg til regionale vill-

Innlandet
fylkeskommune

Norge må lære av Alpene

Jeg skjemmes over Utkant-Norges manglende respekt for natur- og kulturarven vår.

Kontroversielt skianlegg er snart eit faktum – men her går store flokkar villrein

Ved foten av Hardangervidda ligg Sysendalen. Dette er det siste året området står urørt. Når snøen smeltar startar bygginga av hytter og skihisar.

Prosjektet har titt mykje mot statsforvaltaren, og Statens

Det skjulte energisluket: Norske hytter tapper kraftnettet for 2,4 terawattimer i året

– Det er helt vanvittig. Byggereglene åpner for usedig dårlig isolerte hytter, sier passivhusforkjemper Kjetil Sivertsen.

Elizabeth S. Lingjærde
Skrubent og PT

Publisert i går kl. 10:29

Ikke er at Norge kan lære av Alpene, og innse at vi har naturen, klimaet og bygdekulturen som trengs, skriver kikkforfatteren.

PRIVAT

Med hederlige unntak fremstår den norske fjellheimen som en blanding av utilgjengelig villmark og kjøpesenterkåt hytteby for nyrrike.

Send oss din ytring

Innlandet
fylkeskommune

Ja, kommunen skal ville noe med fritidsboligutvikling

Merethe Lurfald, Birgitta Ericsson og Ulla Higdern, Østlandsforskning og Høgskolen i Innlandet Foto: Østlandsforskning og Høgskolen i Innlandet

Av Merethe Lurfald, Birgitta Ericsson og Ulla Higdern, Østlandsforskning og Høgskolen i Innlandet

Publisert: 23.03.22 20:02

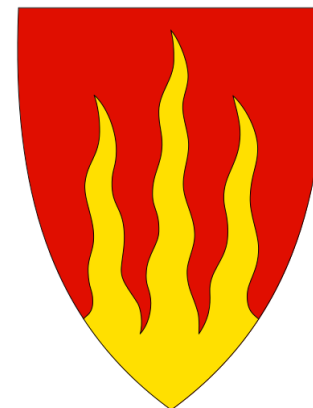
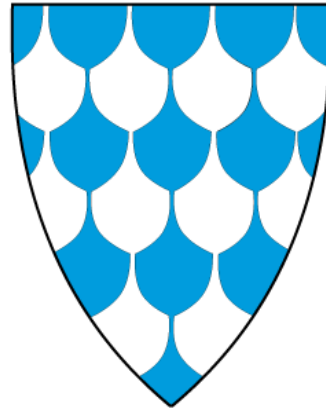
Del

- «Hvordan tas utviklingen videre? På den ene siden er det positivt for utvikling av deler av lokalt næringsliv og fritidstilbud at deltidsinnbyggerne bruker lokale varer og tjenester. På den annen side er det utfordringer med interntrafikk og utslipp. Dette og flere, er sentrale problemstillinger kommunen som samfunnsutvikler skal ta stilling til for kommunesamfunnet som helhet».

- *Merethe Lurfald, Birgitta Ericsson og Ulla Higdern, Østlandsforskning og Høgskolen i Innlandet*

Et klimasatsprosjekt

Prosjektet ledes av fylkeskommunen og gjøres i nært samarbeid med Øystre Slidre, Øyer, Ringebu og Trysil kommune.

Hvordan kan fritidsbebyggelsen gjøres mer klimavennlig samtidig som den bidrar til lokal næringsutvikling og mer levende og attraktive tettsteder?

Effektmål

- Reduserte klimagassutslipp og redusert naturtap fra fritidsbebyggelse
- Godt samspill mellom lokalbefolkning og fritidsinnbyggere - trekke veksler på hverandres ressurser
- Økt lokal verdiskaping og attraktivitet

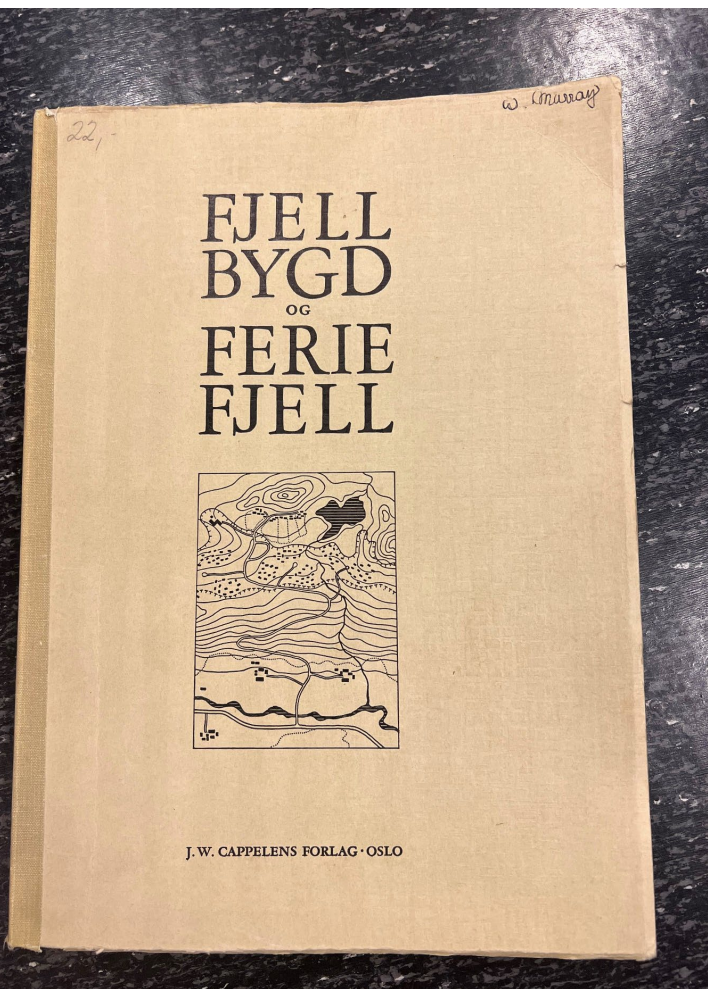
Resultatmål

- **Definere måleindikatorer** for bærekraftig lokalisering (klima, sosialt og økonomisk) av fritidsbebyggelse i Innlandet.
- **Utarbeide en veiledning til kommunene** om hvilke effekter ulik lokalisering av fritidsbebyggelse har for klima, steds- og næringsutvikling.
- Gi konkrete innspill til kommuneplaner og arealplaner om fremtidig bærekraftig arealbruk.
- Gi konkrete innspill til retningslinjer/råd om bærekraftig lokalisering av fritidsbebyggelse i Innlandet til Regional plan for klima, energi og miljø

Veiledning fra 1965-2022

NY Rettleiar om planlegging av fritidsbustader (2022), Kapittel 5 om lokal samfunnsutvikling:

- Jo mer sambruk mellom fritidsinnbyggere, reiselivet og innbyggere i kommunen, dess større blir næringseffekten av fritidsbebyggelsen
- Jevn utbygging over flere år mer ønskelig enn rask utbygging for det lokale næringslivet
- Sentrumsfunksjoner i fritidsboligområdene kan være i konkurranse med eksisterende tettsteder....kommunene bør ha en bevisst holdning til dette og vurdere konsekvensene
- Bør utvikle destinasjoner etter samme prinsipp som tettsteder – innenfra og ut med kvalitet.
- Masterplaner bør inngå i kommuneplanarbeidet for å skape et godt samspill mellom offentlige og private aktører.

Har lokalisering av fritidsbebyggelse betydning for klimagassutslipp?

Påvirker lokalisering av fritidsbebyggelse og handel lokal nærings- og tettstedsutvikling?

Det er ikke langt mellom hytteaboene i Geilo Fjellandsby. Illustrasjonsfoto: Sigmund Krøvel-Velle/Samfoto Foto: NTB scanpix

Hva er klimavennlig fortetting av hytteområder?

Målet er bærekraftig fritidsbebyggelse i Innlandet

Innlandet
fylkeskommune

